

Viltskadestatistik 2022

Skador av stora rovdjur och stora fåglar
på tamdjur, hundar och gröda

Viltskadestatistik 2022

Skador av stora rovdjur och stora fåglar på tamdjur, hundar och gröda

Författare: Jens Frank¹, Maria Levin¹, Johan Månsson¹, Linda Höglund¹, Henrike Hensel¹

Jens Frank ORCID Id: 0000-0002-4489-5171

Johan Månsson ORCID Id: 0000-0002-5189-2091

Rapport från SLU Viltskadecenter 2023-3

Utgivare: SLU Viltskadecenter

Utgivningsort: Viltskadecenter, Grimsö

Utgivningsdatum: 2023-06-02

Version: 1.0

ISBN: 978-91-987585-4-2

© SLU Viltskadecenter

Omslagsfoto: Vitkindade gäss på höstvede. Fotograf: Johan Månsson

Rapporten kan laddas ned som pdf-dokument från Viltskadecenters webbplats
www.slu.se/viltskadecenter.

¹ SLU Viltskadecenter, Institutionen för ekologi, Sveriges lantbruksuniversitet, Grimsö 152, 739 93 Riddarhyttan

Innehåll

Inledning	3
<i>Delområden i statistiken</i>	3
1. Rovdjursskador på tamdjur 2022.....	4
<i>Bidrag och ersättningar</i>	5
<i>Skador på tamdjur</i>	7
Skador orsakade av björn.....	9
Skador orsakade av lodjur.....	11
Skador orsakade av varg.....	13
Skador orsakade av örn.....	15
2. Rovdjursskador på hundar 2022.....	17
<i>Bidrag och ersättningar</i>	17
<i>Skador på hundar</i>	18
3. Fågelskador på gröda 2022.....	21
<i>Bidrag och ersättningar</i>	21
<i>Skador av artrena flockar och blandflockar</i>	23

Inledning

Staten får i mån av tillgång på medel lämna bidrag för att förebygga skador av vilt och ersätta inträffade skador. Detta regleras i *Viltskadeförordningen* (2001:724) och *Naturvårdsverkets föreskrifter och allmänna råd om bidrag och ersättningar för viltskador* (NFS 2008:16/NFS 2018:05) samt i *Föreskrifter om bidrag och ersättning för rovdjursförekomst i samebyar* (STFS 2007:9).

För detta ändamål anslår regeringen årligen medel till Naturvårdsverket att fördela till länsstyrelserna ("Viltskadeförordningen"). I denna rapport redovisas bidrag, skador och ersättningar som länsstyrelserna har registrerat på annat än ren, fisk och fiskeredskap; de ersätts enligt annan ordning. Av olika skäl kan enskilda länsstyrelser i enstaka fall vara försenade med registreringen vilket leder till att redovisningen blir ofullständig.

Bidrag och ersättningar för viltskador utgår i regel endast för vilt som inte får jagas under allmän jakttid ("fredat vilt"; NFS 2018:05), men undantag görs för en del gåsarter i särskilt skadedrabbade områden i närhet till våtmarksreservat. Viltet ifråga utgörs huvudsakligen av stora rovdjur och stora betande fåglar.

Under åren 1997 – 2002 samlades uppgifter in från länsstyrelsernas beslut om bidrag och ersättningar samt från besiktningsprotokoll upprättade vid besiktningar av anmälda skador. Mellan 2003 – 2015 hämtades uppgifter inom samtliga delområden ur databasen Rovdjursforum. Från 2016 och framåt hämtas uppgifter både ur databasen Rovbase och genom särskild rapportering från länsstyrelserna och Jordbruksverket.

Delområden i statistiken

Redovisningen av viltskadestatistiken är indelad i tre delområden:

1. Rovdjursskador på tamdjur
2. Rovdjursskador på hundar
3. Fågelskador på gröda

Rovdjursskador på tamdjur

Här redovisar vi bidrag till förebyggande åtgärder samt antal rovdjursangripna tamdjur och beviljade ersättningar för dessa. Statistiken omfattar alla tamdjur utom ren. För att ersättning för rovdjursangripna tamdjur ska utgå måste skadorna ha besiktigats av en besiktningsperson som är förordnad av länsstyrelsen. Besiktningspersonerna är utbildade av Viltskadecenter.

Rovdjursskador på hundar

Här redovisar vi bidrag till förebyggande åtgärder samt antal rovdjursangripna hundar och beviljade ersättningar för dessa. För att ersättning för hundar som angripits av rovdjur ska beviljas gäller samma principer som för tamdjur (se ovan).

Fågelskador på gröda

Här redovisar vi bidrag till förebyggande åtgärder samt beviljade ersättningar för skador på gröda och vilka fågelarter som observerats i samband med dessa. Även skador på gröda måste besiktigas av en av länsstyrelsen förordnad besiktningsperson för att ersättning ska kunna lämnas.

1. Rovdjursskador på tamdjur 2022

Redovisningen omfattar angrepp som inträffat under perioden 1 januari – 31 december 2022. Samtliga skador är besiktigade av länsstyrelsens besiktningspersoner. Vid besiktning av tamdjur gör besiktningspersonen en bedömning av om döds- eller skadeorsaken är orsakad av ett stort rovdjur. Endast fall där besiktningspersonen angivit att bedömningen är *dokumenterad* eller *bedömd som säker* redovisas. *Angripande rovdjursart* är det rovdjur som besiktningspersonen bedömer har orsakat angreppet. Även tamdjur som saknas i samband med konstaterade rovdjursangrepp redovisas.

Bidrag till åtgärder som syftar till att förebygga skador av rovdjur på tamdjur går oftast till uppsättning av rovdjursavvisande stängsel (förkortas ”RAS”) kring beteshagar. De vanligaste stängseltyperna är femtrådiga elstängsel eller färnät kompletterade med eltrådar. Bidrag kan även lämnas till andra former av såväl permanenta som akuta åtgärder. Sedan 1 januari 2009 har länsstyrelserna även möjlighet att själva använda viltskademedel för inköp av akuta förebyggande åtgärder som kan lånas ut till behövande djurägare under begränsade tidsperioder.

Sedan våren 2010 lämnar länsstyrelserna bidrag till förebyggande åtgärder från Viltskadeanslaget till betesmarker på icke blocklagd mark. Bidrag till beteshagar på blocklagd mark ska istället sökas som *miljöinvestering* och finansieras med särskilda medel som anslagits av Jordbruksverkets Landsbygdsprogram. Medel från Landsbygdsprogrammet får endast användas till rovdjursavvisande stängsel. Medlen används i första hand i län med fast förekomst av varg, där angreppen förväntas bli flest.

För att få en kontinuerlig bild av vilka belopp som lagts på att förebygga rovdjursangrepp på tamdjur har vi sedan 1997 redovisat vilka medel som beviljats ur Viltskadeanslaget (Naturvårdsverket) och Landsbygdsprogrammet (Jordbruksverket) i samma tabeller och grafer i denna rapport. Från och med 2014 redovisas utbetalda bidrag istället för beviljade bidrag, eftersom alla beviljade bidrag inte utnyttjas.

Summorna för förebyggande åtgärder och ersättningar är avrundade till närmaste tusental, vilket ibland medför att en del totalsummor inte alltid går jämt ut i tabellernas rader och kolumner.

Bidrag och ersättningar

2022 lämnade länsstyrelserna bidrag med totalt 13,9 miljoner kronor för åtgärder som syftar till att förebygga skador av stora rovdjur på tamdjur (tabell 1 och figur 1). Av dessa har 3 miljoner kronor beviljats för att röja under befintliga stängsel.

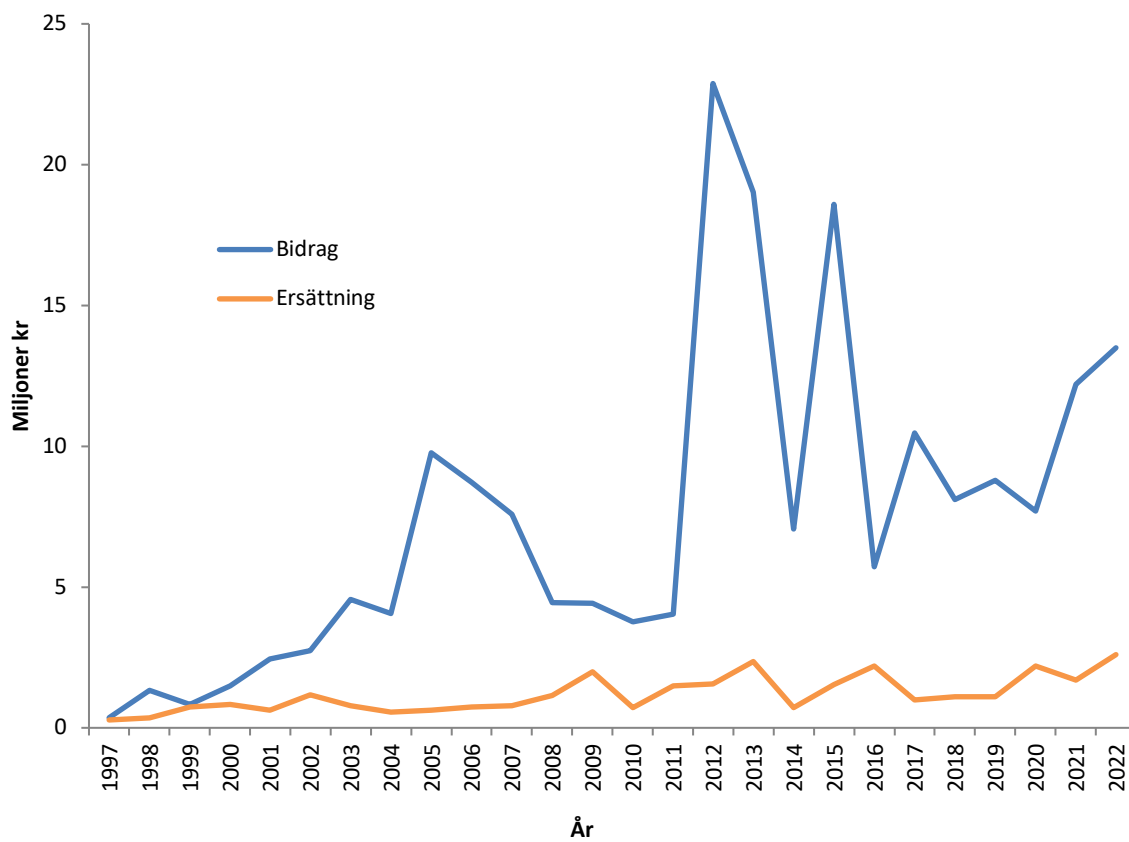
Den sammanlagda beviljade ersättningen 2022 uppgick till 2,7 miljoner kronor (tabell 1 och figur 1).

Tabell 1. Av länsstyrelserna under 2022 utbetalda bidrag till skadeförebyggande åtgärder och ersättning för uppkomna skador på tamdjur (tusen kronor).

Länsstyrelse	Bidrag		Ersättning	Summa
	RAS	Röjning		
Blekinge	192	12	5	209
Dalarna	680	101	271	1 052
Gävleborg	374	227	210	811
Gotland	0	0	0	0
Halland	0	0	101	101
Jämtland	11		244	255
Jönköping	557	27	79	663
Kalmar	1 820	150	72	2 042
Kronoberg	65	0	80	145
Norrbottn	0	11	34	45
Örebro	1 963	1 222	216	3 401
Östergötland	552	223	387	1 162
Skåne	187	10	158	355
Södermanland	336	108	117	561
Stockholm	777	32	106	915
Uppsala	90	77	19	186
Värmland	806	321	0	1 127
Västerbotten	0	0	226	226
Västernorrland	174	14	161	349
Västmanland	597	282	30	909
Västra Götaland	1 714	227	146	2 087
Hela landet	10 895	3 044	2 662	16 601

Källa: Länsstyrelserna och Jordbruksverket

I figur 1 redovisas bidrag som finansierats med både Viltskadeanslaget och Landsbygdsprogrammet (från 2010). Att bidraget vissa år ser ut att minska drastiskt hänger samman med landsbygdsprogrammets stödcykel, där Jordbruksverket får medel från EU att fördela med fyra års mellanrum.

Källa: Länsstyrelserna & Jordbruksverket

Figur 1. Utbetalda bidrag till förebyggande åtgärder och ersättningar för uppkomna skador inom delområde tamdjur 1997 – 2022.

Skador på tamdjur

Skador på tamdjur redovisas dels som antal *djur* som angripits av björn, järv, lodjur, varg, och örn under året, dels som antal *angrepp* orsakade av varje rovdjursart (tabell 2 och figur 2). Under perioden 2000 – 2022 har såväl antalet angripna tamdjur som antalet angrepp varierat ganska mycket mellan åren för samtliga rovdjursarter.

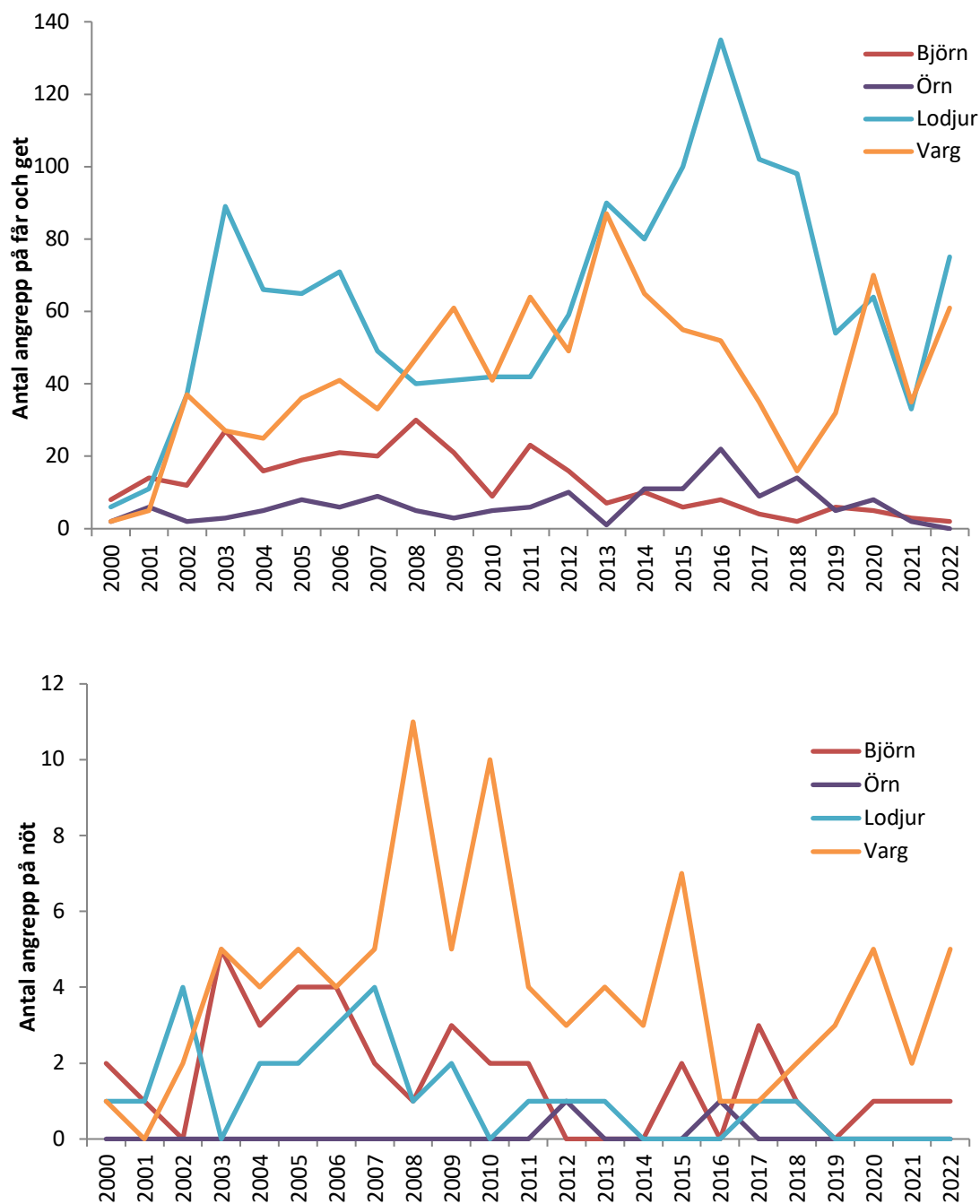
Under 2022 angreps 392 får, 6 nötdjur och 11 getter. Utöver detta skadades eller förstördes 97 bikupor och 47 ensilagebalar (tabell 2 och 3). Vissa år inträffar även angrepp på andra tamdjur. När dessa förekommer redovisas större djur som häst och alpacka i egna kolumner, medan djur som fjäderfä, kanin, och andra mindre djur redovisas under rubriken ”Annat”.

Tabell 2. Antal dödade, skadade eller saknade av olika tamdjur till följd av angrepp av stora rovdjur i Sverige 2022.

	Får			Nöt			Get			Totalt	
	Dödade	Skadade	Saknade	Dödade	Skadade	Saknade	Dödade	Skadade	Saknade	Antal angripna	Antal angrepp
Varg	209	30	12	3	2	-	4	-	-	260	66
Lodjur	113	7	9	-	-	-	6	1	-	136	75
Björn	10	-	-	1	-	-	-	-	-	11	3
Örn	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Järv	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Okänt rovdjur	1	-	1	-	-	-	-	-	-	2	1
Hela landet	333	37	22	4	2	-	10	1	-	409	145

Källa: Rovbase

Vid förvaltning av stora rovdjur är det mer ändamålsenligt att förhålla sig till antal *angrepp* från olika rovdjur än summan av antalet djur som angripits, eftersom den senare kan variera väldigt mycket till följd av rent slumpmässiga orsaker. Figur 2 visar antalet angrepp orsakade av varje rovdjursart.

Figur 2. Antal rovdjursangrepp 2000 – 2022 på får och getter (övre diagram) samt nöt (nedre diagram).

Skador orsakade av björn

Tabell 3. Antal dödade, skadade eller saknade tamdjur och bikupor samt ensilagebalar till följd av angrepp av björn 2022.

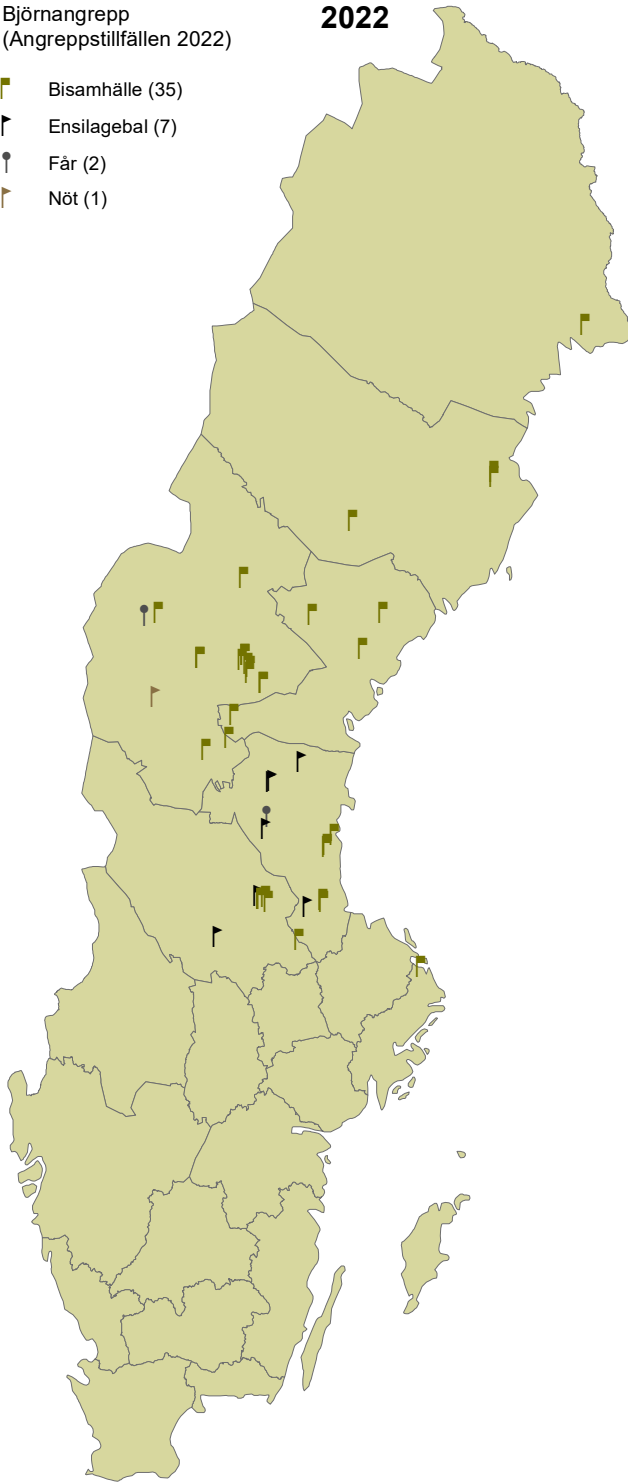
Länsstyrelse	Får			Nöt			Get			Bikupa	Ensilage	Totalt angripna av björn					
	Dödade	Skadade	Saknade	Dödade	Skadade	Saknade	Dödade	Skadade	Saknade	Förstörda	Förstörda	Får	Nöt	Get	Bikupa	Ensilage	Totalt
Blekinge	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Dalarna	-	-	-	-	-	-	-	-	-	19	22	-	-	-	19	22	41
Gotland	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Gävleborg	9	-	-	-	-	-	-	-	-	17	25	9	-	-	17	25	51
Halland	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Jämtland	1	-	-	1	-	-	-	-	-	33	-	1	1	-	33	-	35
Jönköping	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kalmar	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kronoberg	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Norrbottn	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	-	-	-	-	3	-	3
Skåne	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Stockholm	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	1	-	1
Södermanland	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Uppsala	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Värmland	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Västerbotten	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5	-	-	-	-	5	-	5
Västernorrland	-	-	-	-	-	-	-	-	-	19	-	-	-	-	19	-	19
Västmanland	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
V:a Götaland	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Örebro	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Östergötland	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Hela Landet	10	-	-	1	-	-	-	-	-	97	47	10	1	-	97	47	155

Källa: Rovbase

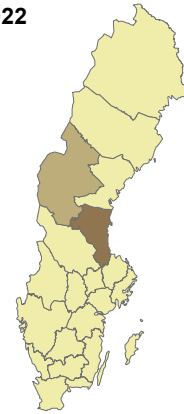
Björngrepp
(Angreppstillfällen 2022)

2022

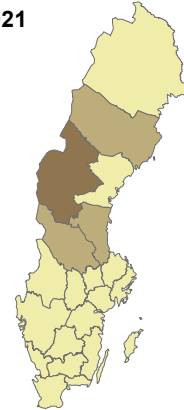
- Bisamhälle (35)
- Ensilagebal (7)
- Får (2)
- Nöt (1)

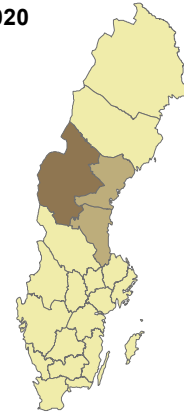
2022

2021

2020

Antal björngripna
tamdjur per län

- 0
- 1 - 5
- 6 - 25
- 16 - 50

Figur 3. Skador orsakade av björn 2022.

Skador orsakade av lodjur

Tabell 4. Antal dödade, skadade eller saknade tamdjur till följd av angrepp av lodjur 2022.

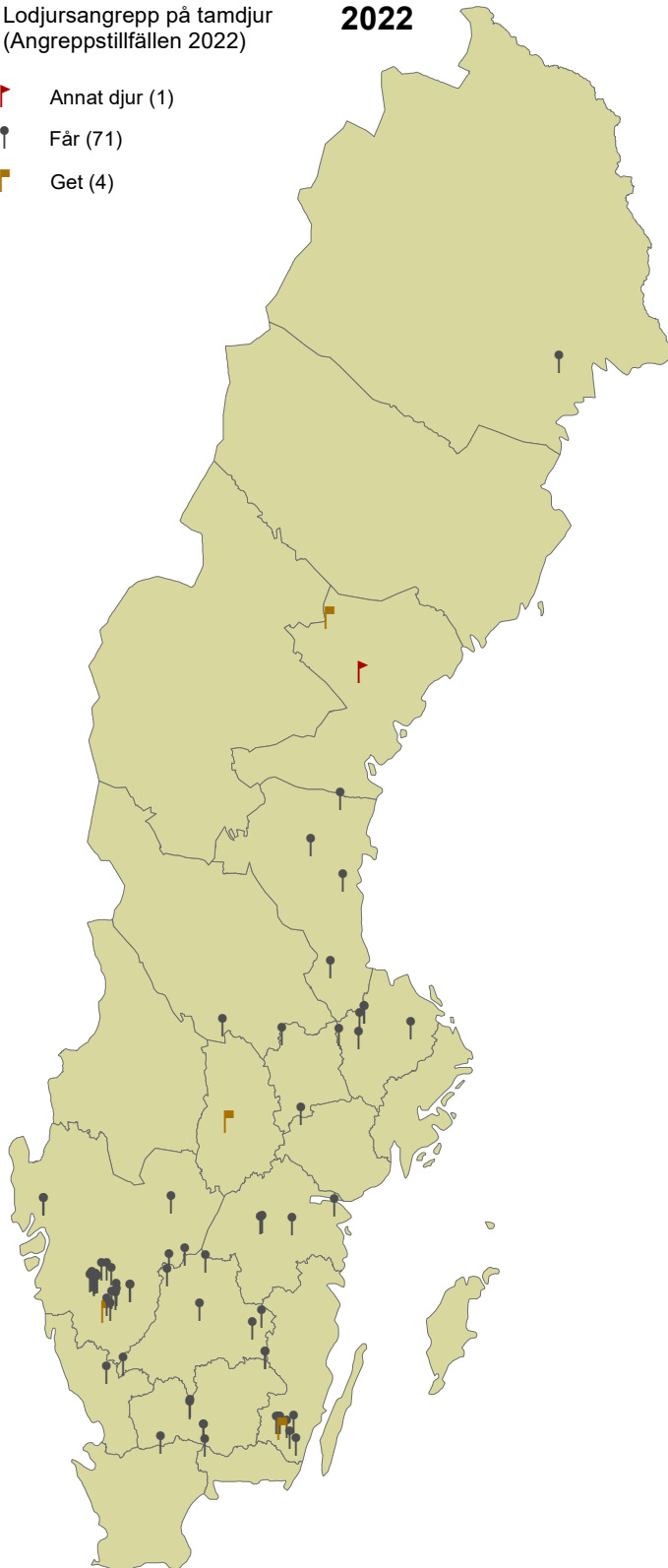
Länsstyrelse	Får			Nöt			Get			Hjort			Totalt angripna av lodjur					
	Dödade	Skadade	Saknade	Dödade	Skadade	Saknade	Dödade	Skadade	Saknade	Dödade	Skadade	Saknade	Får	Nöt	Get	Hjort	Annat	Totalt
Blekinge	1	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	1	-	-	2	-	3
Dalarna	5	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	8	-	-	-	-	8
Gotland	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Gävleborg	7	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	7	-	-	-	-	7
Halland	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	2
Jämtland	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Jönköping	14	-	-	-	-	-	-	-	-	8	-	-	14	-	-	8	-	22
Kalmar	10	2	-	-	-	-	1	-	-	1	-	-	12	-	1	1	-	14
Kronoberg	8	1	-	-	-	-	-	-	-	3	-	-	9	-	-	3	-	12
Norrbottn	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	2
Skåne	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	1
Stockholm	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Södermanland	1	-	1	-	-	-	-	-	-	1	-	-	2	-	-	1	-	3
Uppsala	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5	-	-	-	-	5
Värmland	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Västerbotten	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Västernorrland	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	2	-	2	4
Västmanland	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	2
V:a Götaland	48	4	3	-	-	-	2	-	-	5	-	-	55	-	2	5	-	62
Örebro	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	2
Östergötland	7	-	2	-	-	-	-	-	-	7	-	-	9	-	-	7	-	16
Hela Landet	113	7	9	-	-	-	6	1	-	27	-	-	129	-	7	27	2	171

Källa: Rovbase

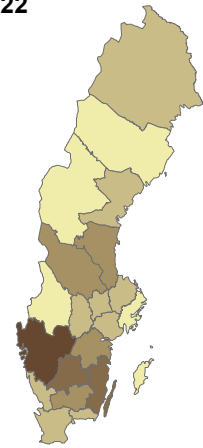
Lodjursangrepp på tamdjur
(Angreppstillfällen 2022)

2022

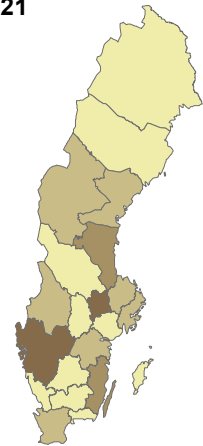
- ▬ Annat djur (1)
- ⬮ Får (71)
- ▬ Get (4)

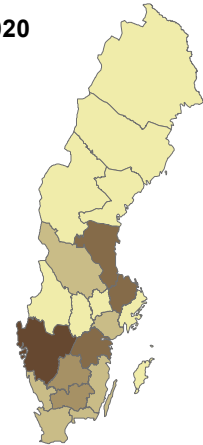
2022

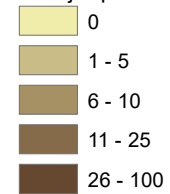
2021

2020

Antal lodjursangripna
tamdjur per län

Figur 4. Skador orsakade av lodjur 2022.

Skador orsakade av varg

Tabell 5. Antal dödade, skadade eller saknade tamdjur till följd av angrepp av varg 2022.

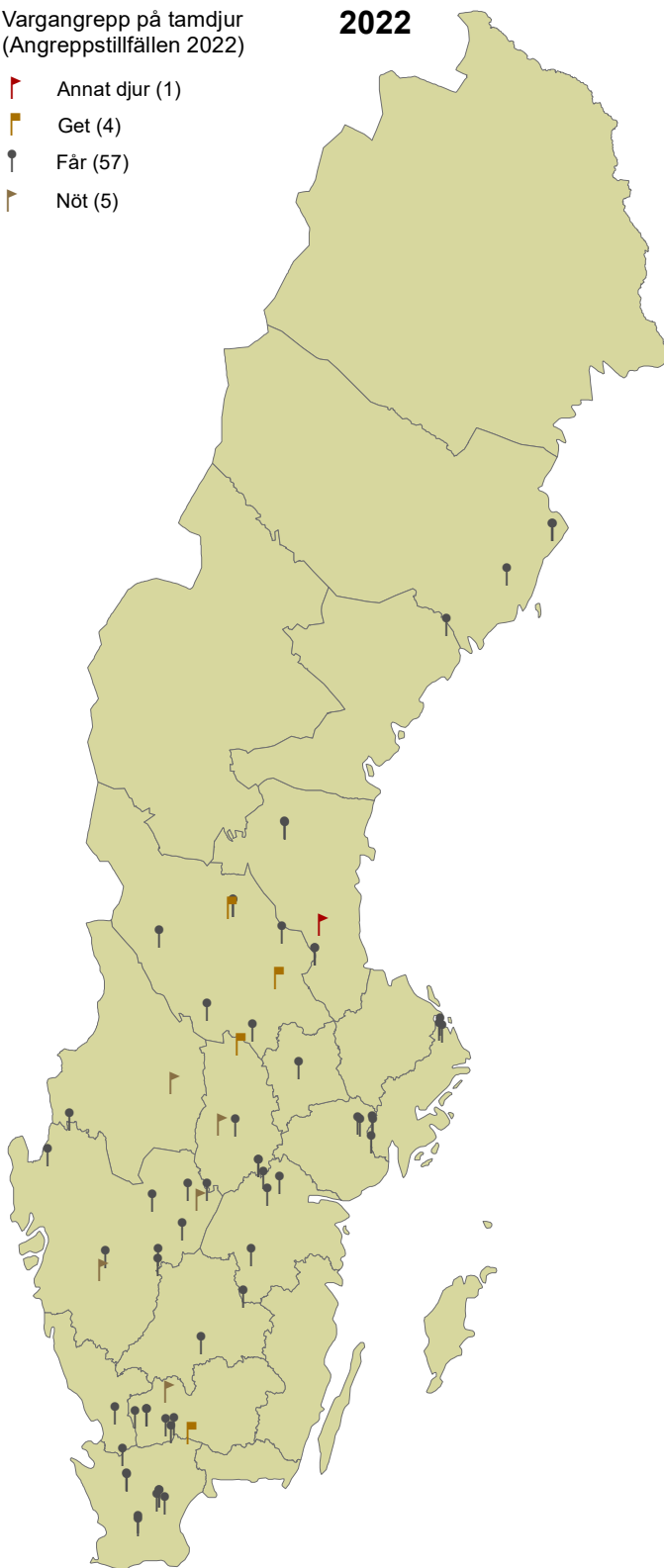
Länsstyrelse	Får			Nöt			Get			Annat			Totalt angripna av varg				
	Dödade	Skadade	Saknade	Dödade	Skadade	Saknade	Dödade	Skadade	Saknade	Dödade	Skadade	Saknade	Får	Nöt	Get	Annat	Totalt
Blekinge	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Dalarna	19	3	5	-	-	-	2	-	-	-	-	-	27	-	2	-	29
Gotland	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Gävleborg	4	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	4	-	-	1	5
Halland	13	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	14	-	-	-	14
Jämtland	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Jönköping	4	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	6	-	-	-	6
Kalmar	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kronoberg	8	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	9	1	-	-	10
Norrbottn	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Skåne	35	7	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	42	-	1	-	43
Stockholm	30	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	30	-	-	-	30
Södermanland	18	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	20	-	-	-	20
Uppsala	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Värmland	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1
Västerbotten	1	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	-	-	-	3
Västernorrland	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	1
Västmanland	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4	-	-	-	4
V:a Götaland	37	1	3	-	2	-	-	-	-	-	-	-	41	2	-	-	43
Örebro	12	4	2	1	-	-	1	-	-	-	-	-	18	1	1	-	20
Östergötland	23	7	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	32	-	-	-	32
Hela Landet	209	30	12	3	2	-	4	-	-	1	-	-	251	5	4	1	261

Källa: Rovbase

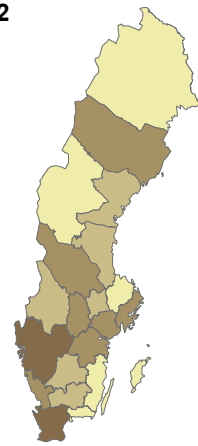
Vargangrepp på tamdjur
(Angreppstillfällen 2022)

2022

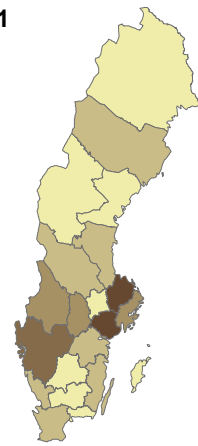
- Annat djur (1)
- Get (4)
- Får (57)
- Nöt (5)

2022

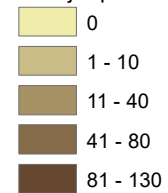
2021

2020

Antal vargangripna
tamdjur per län

Figur 5. Skador orsakade av varg 2022.

Skador orsakade av örn

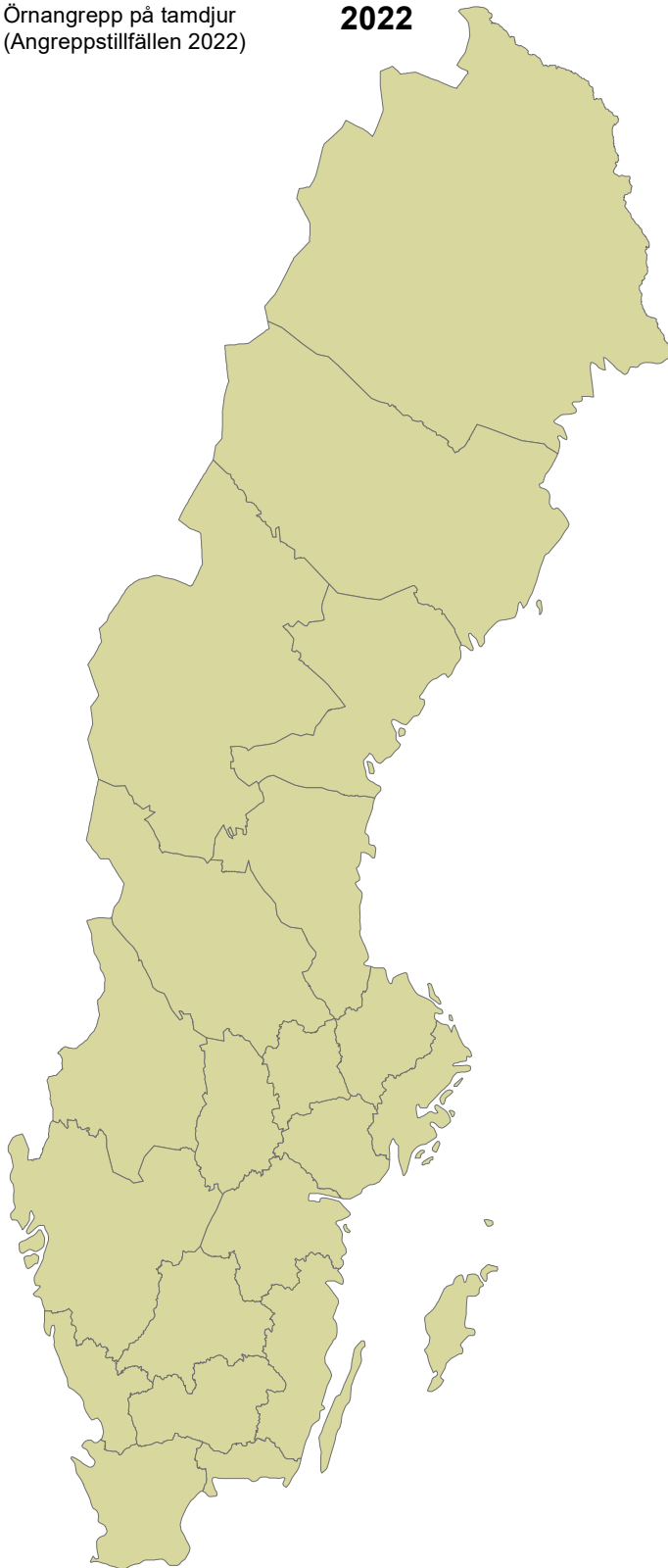
Tabell 6. Antal dödade, skadade eller saknade tamdjur till följd av angrepp av örn 2022.

Länsstyrelse	Får			Nöt			Get			Totalt angripna av örn			
	Dödade	Skadade	Saknade	Dödade	Skadade	Saknade	Dödade	Skadade	Saknade	Får	Nöt	Get	Totalt
Blekinge	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Dalarna	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Gotland	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Gävleborg	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Halland	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Jämtland	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Jönköping	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kalmar	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kronoberg	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Norrbottn	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Skåne	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Stockholm	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Södermanland	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Uppsala	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Värmland	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Västerbotten	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Västernorrland	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Västmanland	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Västra	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Götaland	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Örebro	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Östergötland	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Hela Landet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

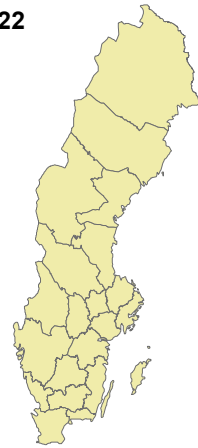
Källa: Rovbase

Örnangrepp på tamdjur
(Angreppstillfällen 2022)

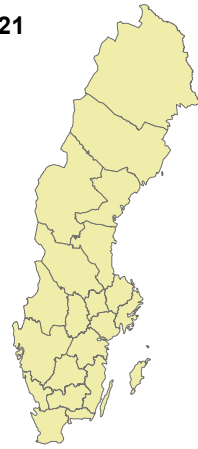
2022

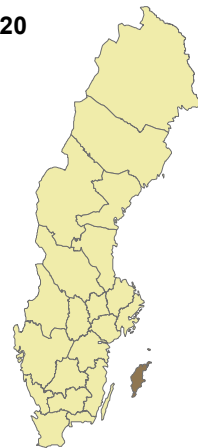
2022

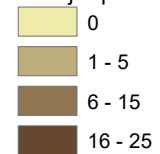
2021

2020

Antal örnangripna
tamdjur per län

Figur 6. Skador orsakade av örn 2022.

2. Rovdjursskador på hundar 2022

Redovisningen omfattar angrepp som inträffat under perioden 1 januari – 31 december 2022. Samtliga skador är besiktigade av länsstyrelsens besiktningspersoner. Vid besiktning av tamdjur gör besiktningspersonen en bedömning av om döds- eller skadeorsaken är orsakad av ett stort rovdjur. Endast fall där besiktningspersonen angivit att bedömningen är *dokumenterad* eller *bedömd som säker* redovisas. *Angripande rovdjursart* är det rovdjur som besiktningspersonen bedömer har orsakat angreppet.

Bidrag går oftast till skyddsvästar, som genom sin konstruktion bedöms häva ett rovdjursangrepp alternativt skydda hunden från allvarliga skador.

Summorna för förebyggande åtgärder och ersättningar är avrundade till närmaste tusental, vilket ibland medför att en del totalsummor inte alltid går jämt ut i tabellernas rader och kolumner.

Bidrag och ersättningar

Under 2022 lämnades ersättning för hundar angripna av stora rovdjur med 502 500 kr och bidrag till förebyggande åtgärder för hundar med sammanlagt 1 055 000 kr (tabell 8).

Tabell 8. Antal bidrag till förebyggande åtgärder för hundar och utbetald summa per län och i hela landet 2022 (tusen kronor).

Länsstyrelse	Antal bidrag	Summa (SEK)
Blekinge	-	-
Dalarna	38	71
Gotland	-	-
Gävleborg	30	57
Halland	-	-
Jämtland	1	2
Jönköping	10	25
Kalmar	-	-
Kronoberg	-	-
Norrbottn	-	-
Skåne	12	37
Stockholm	33	62
Södermanland	58	124
Uppsala	25	60
Värmland	34	65
Västerbotten	-	-
Västernorrland	3	7
Västmanland	48	103
Västra Götaland	89	209
Örebro	61	132
Östergötland	46	101
Hela landet	488	1 055

Källa: Länsstyrelserna

Skador på hundar

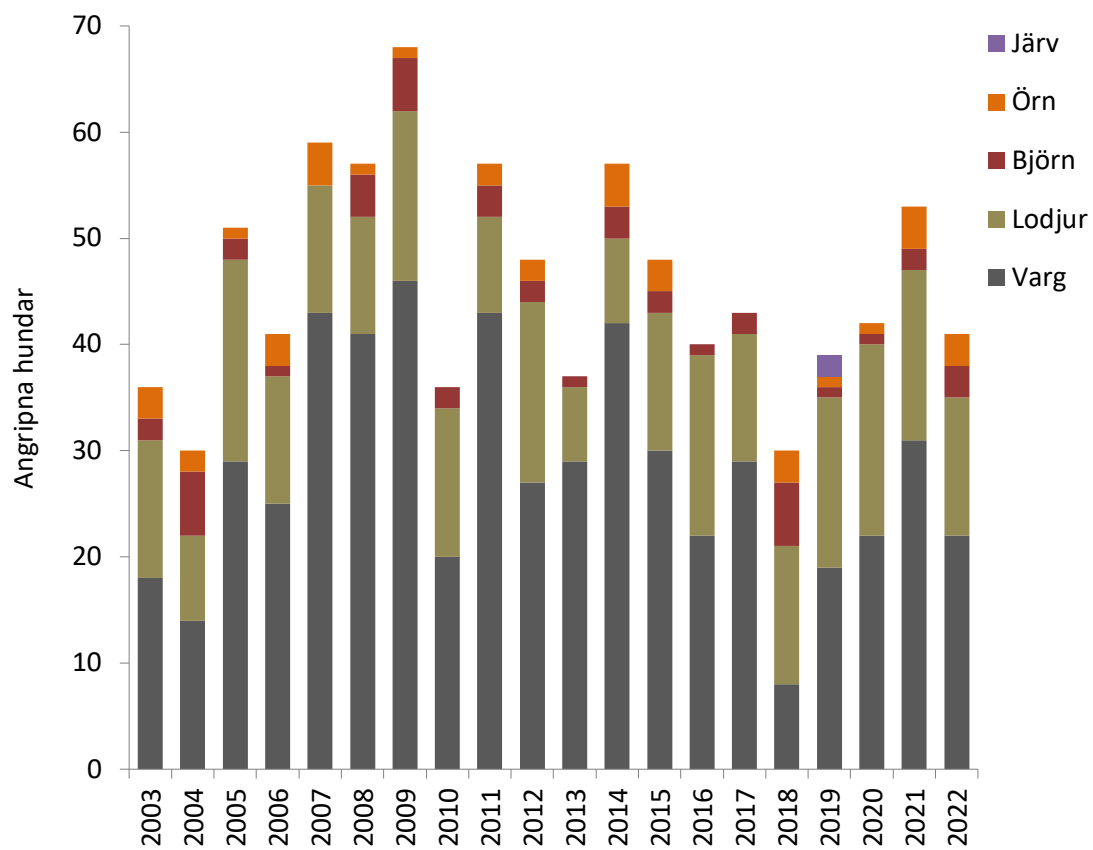
Totalt angreps 41 hundar av stora rovdjur 2022 (tabell 7 och figur 7) i situationer som inte handlade om jakt på rovdjuret ifråga. Under perioden 1997 - 2022 har det totala antalet rovdjursangripna hundar varierat mellan 0 (1997) och 70 (2009) stycken.

Mellanårsvariationerna kan bero på flera faktorer som påverkar antalet jaktdagar med hund, bland annat väder och snödjup under jaktsäsongen.

Tabell 7. Antal dödade, skadade eller saknade hundar till följd av angrepp av stora rovdjur, per län och i hela landet 2022.

Länsstyrelse	Varg			Lodjur			Björn			Örn			Järv			Totalt angripna hundar						
	Dödade	Skadade	Saknade	Dödade	Skadade	Saknade	Dödade	Skadade	Saknade	Dödade	Skadade	Saknade	Dödade	Skadade	Saknade	Varg	Lodjur	Björn	Örn	Järv	Okänt rovdjur	Totalt
Blekinge	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Dalarna	2	3	-	-	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	5	1	1	-	-	-	7
Gotland	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Gävleborg	4	1	-	-	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	5	1	1	-	-	-	7
Halland	1	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	2
Jämtland	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	2
Jönköping	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	2
Kalmar	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kronoberg	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	1
Norrbottn	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Skåne	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Stockholm	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	1
Södermanland	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Uppsala	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	1
Värmland	3	3	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	6	1	-	-	-	-	7
Västerbotten	-	-	-	-	1	-	-	1	-	-	2	-	-	-	-	-	1	1	2	-	-	4
Västernorrland	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	1
Västmanland	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
V:a Götaland	-	1	-	-	3	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	1	3	-	1	-	-	5
Örebro	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	1
Östergötland	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Hela landet	11	11	-	1	12	-	-	3	-	-	3	-	-	-	-	22	13	3	3	-	-	41

Källa: Rovbase

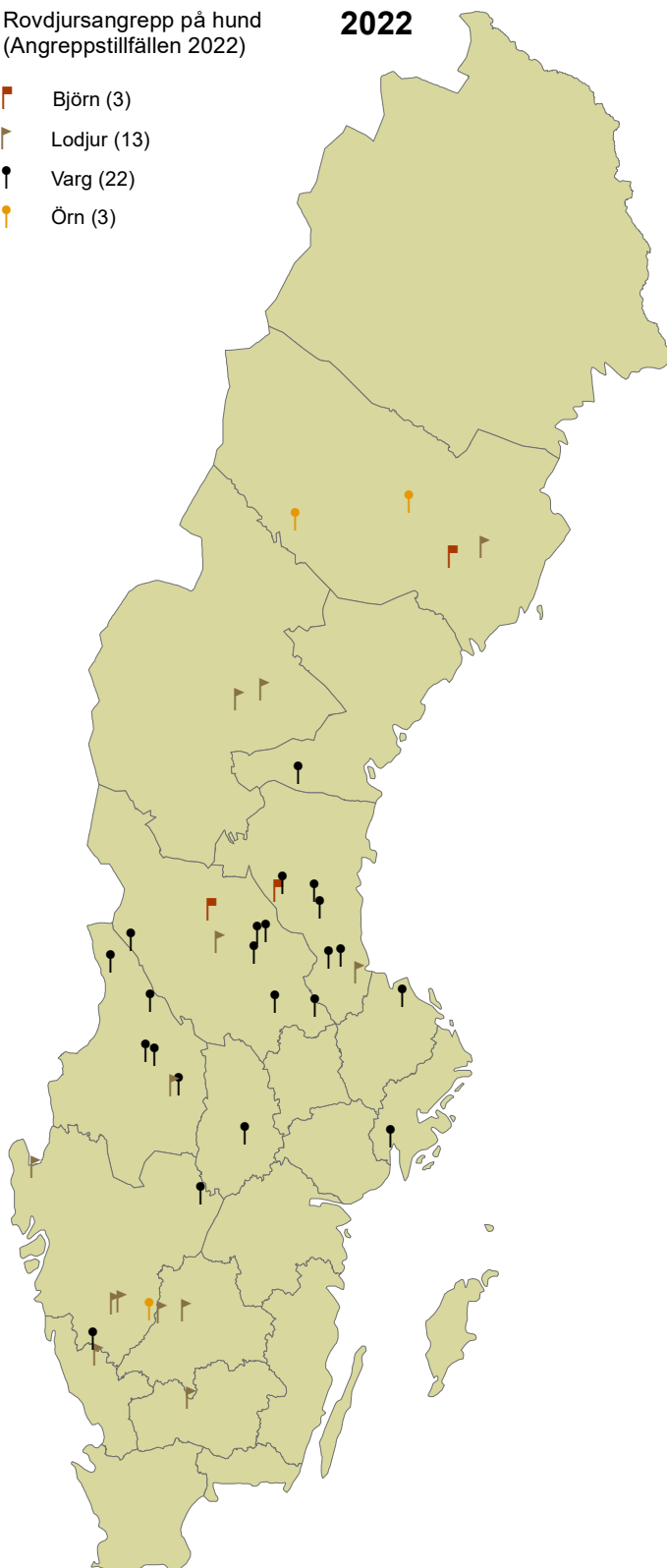

Figur 7. Antal hundar angripna av rovdjur 2003 – 2022.

Rovdjursangrepp på hund
(Angreppstillfällen 2022)

2022

- Björn (3)
- Lodjur (13)
- Varg (22)
- Örn (3)

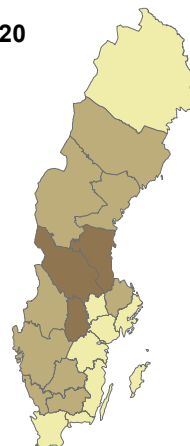
2022

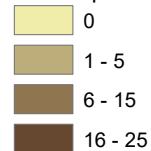
2021

2020

Antal rovdjursangripna hundar per län

Figur 8. Rovdjursangrepp på hundar 2022.

3. Fågelskador på gröda 2022

Redovisningen omfattar främst skador som inträffat under perioden 1 januari – 31 december 2022. Även skador på höstsådd innan årsskiftet hösten 2021 där slutbesiktning/värdering skett och ersättning betalats ut 2022 inkluderas.

Samtliga skador är besiktigade av länsstyrelsens besiktningspersoner. Vid en rapporterad skada uppskattar en av länsstyrelsen förordnad besiktningsperson hur stor skada fåglarna orsakat, genom en väl beskriven metodik. Vid besiktningen bedöms även hur stor andel av skördebortfallet som orsakats av de olika arterna. Denna skattning utgör grund för ersättningens storlek.

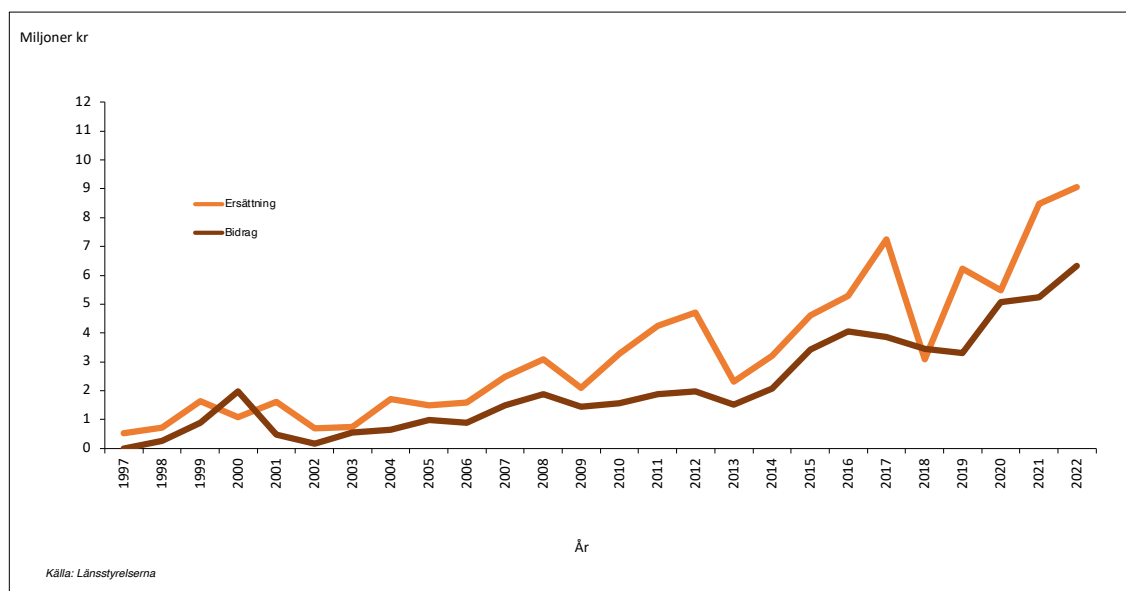
De vanligaste typerna av förebyggande åtgärder är:

- Olika skrämselfåtgärder (t ex gasolkanoner, flaggor och spegelskrämmor).
- Avledningsåkrar där fåglarna får beta ostört.
- Avledande utfodring på särskilda platser för att avleda fåglarna från värdefulla odlingar (genom spridning av korn under en viss tidsperiod).

Några län finansierar även skrämselfkonsulenter under särskilt utsatta skadeperioder.

Bidrag och ersättningar

Under 2022 beviljade länsstyrelserna bidrag till förebyggande åtgärder med 6,3 miljoner kronor medan den sammanlagda ersättningen för skador på gröda uppgick till 9,1 miljoner kronor (figur 9 och tabeller 9 och 10).

Figur 9. Beviljade bidrag och ersättningar för skador på gröda 1997 – 2022.

Tabell 9. Av länsstyrelserna beviljade bidrag (exkl moms) till skadeförebyggande åtgärder och ersättningar för skador av fåglar på jordbruksgrödor under 2022 (tusen kronor). Siffrorna redovisas artvis när skadorna orsakats av artrena flockar.

Län	Bidrag	Trana	Vitkindad gås	Fjällgås	Grågås	Sångsvan	Flera gåsarter	Trana + gås	Trana + sångsvan	Svanar + gås	Trana + gås + sångsvan	Bläsand	Summa ersättning	Summa bidrag och ersättning
Blekinge	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Dalarna	98	109	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	109	207
Gotland	610	195	1531	0	0	0	11	168	0	0	0	0	1905	2515
Gävleborg	0	0	0	12	0	0	0	0	0	0	0	0	12	12
Halland	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Jämtland	0	163	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	163	163
Jönköping	136	0	0	0	31	0	0	3	0	75	0	0	110	246
Kalmar	28	16	318	0	0	57	0	0	0	0	0	0	391	419
Kronoberg	33	87	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	87	120
Norrbottnen	150	840	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	840	990
Skåne	1152	3	1134	0	175	770	148	0	0	222	0	717	3170	4322
Stockholm	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Södermanland	183	31	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	31	214
Uppsala	410	97	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	97	507
Värmland	282	92	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	92	374
Västerbotten	861	82	0	0	0	3	0	0	36	0	0	0	121	982
Västernorrland	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Västmanland	70	0	0	0	9	0	0	4	39	0	0	0	52	122
V:a Götaland	877	349	47	0	159	56	193	183	0	0	43	0	1031	1908
Örebro	1022	207	0	0	6	0	0	0	0	0	0	0	213	1235
Östergötland	426	518	0	0	14	99	0	0	0	0	0	0	631	1057
Hela landet	6339	2790	3030	12	395	984	352	359	75	297	43	717	9054	15393

Källa: Länsstyrelserna

Summorna för hela landet är avrundade från de faktiska beloppen för varje län.

I ett fall av Svanar + gås ingår även knölsvan.

56 500 kr har även betalats ut för skador av duvor. De finns inte med i tabellen.

Skador av artrena flockar och blandflockar

I många fall har flera olika fågelarter orsakat skada på samma plats under en viss tidsperiod (blandflockar). Därför redovisas ersättningsnivåerna både artvis (i de fall det varit artrena flockar) och för olika typer av blandflockar (tabell 9).

Grågäss och kanadagäss ersätts av de flesta län bara under särskilda omständigheter, till exempel vid reservat där stora mängder fåglar samlas. Länen har därför i flera fall bedömt hur stor andel skada som orsakats av varje art genom att utgå från antalet av respektive art som ingått flockarna. I tabell 10 redovisas den ersättning som utgått enligt länens bedömning av skadegörare i dessa blandflockar.

Tabell 10. Av länsstyrelserna beviljade ersättningar 2022 (exkl moms) för skador av fåglar på jordbruksgrödor (tusen kronor). Redovisade siffror utgår från den bedömning länsstyrelserna gör av vilken art som orsakat skadorna även när dessa orsakats av blandflockar. Antalet fåglar av respektive art i blandflockarna ligger då till grund för bedömningen av hur stor andel av den totala skadan som varje art har orsakat.

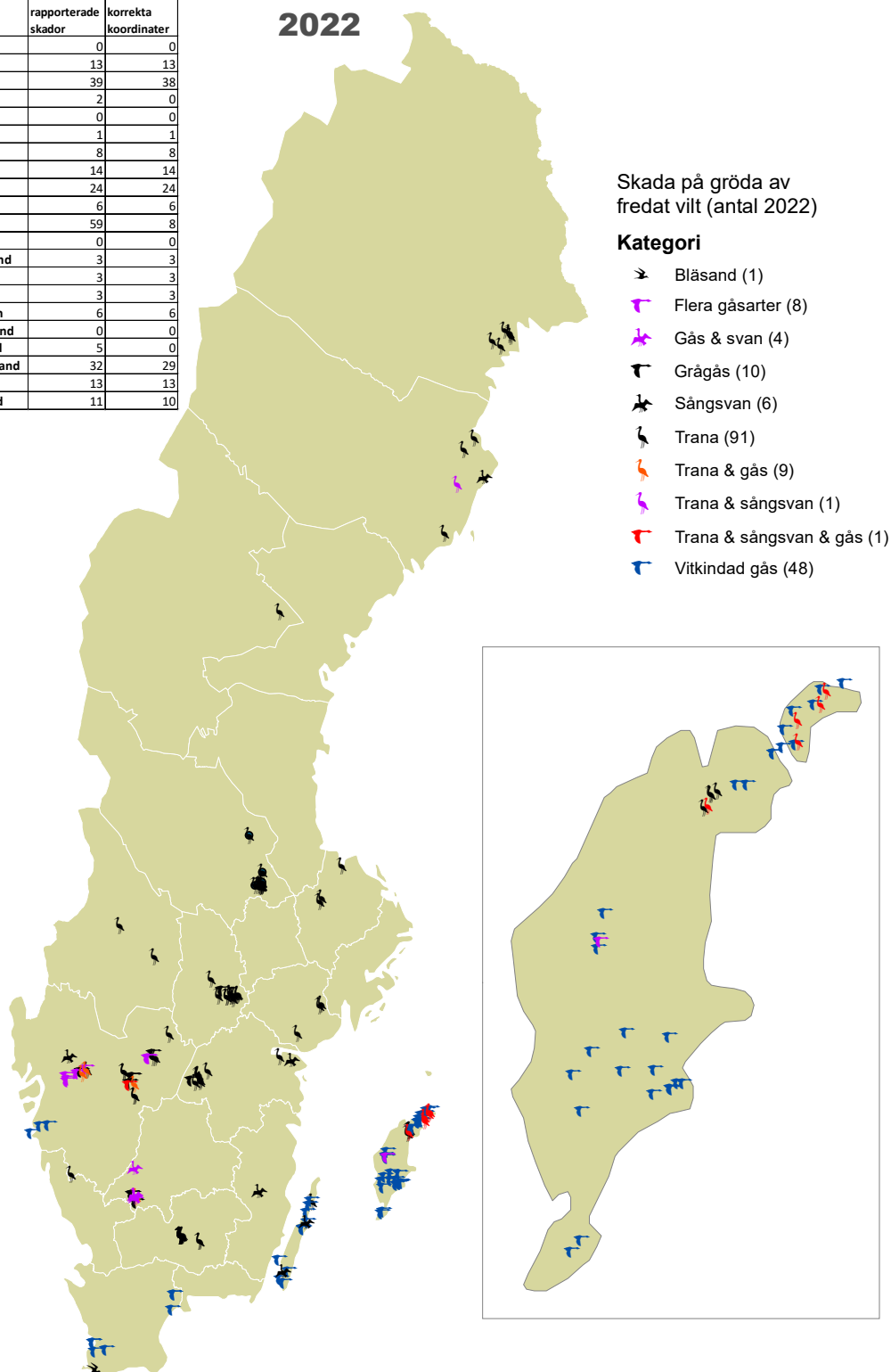
Län	Sångsvan	Sädgås	Trana	Vitkindad gås	Grågås	Fjällgås	Bläsand
Blekinge	0	0	0	0	0	0	0
Dalarna	0	0	109	0	0	0	0
Gotland	0	0	278	1626	2	0	0
Gävleborg	0	0	0	0	0	12	0
Halland	0	0	0	0	0	0	0
Jämtland	0	0	163	0	0	0	0
Jönköping	7	0	3	0	102	0	0
Kalmar	57	0	16	318	0	0	0
Kronoberg	0	0	87	0	0	0	0
Norrbottn	0	0	840	0	0	0	0
Skåne	847	0	3	1320	261	0	391
Stockholm	0	0	0	0	0	0	0
Södermanland	0	0	31	0	0	0	0
Uppsala	0	0	97	0	0	0	0
Värmland	0	0	92	0	0	0	0
Västerbotten	6	0	116	0	0	0	0
Västernorrland	0	0	0	0	0	0	0
Västmanland	8	0	35	0	10	0	0
Västra Götaland	58	38	446	47	412	0	0
Örebro	0	0	207	0	6	0	0
Östergötland	99	0	518	0	14	0	0
Hela landet	1081	38	3040	3312	806	12	391

Källa: Länsstyrelserna

Totalsummorna i tabellen är avrundade från de faktiska beloppen för varje län.

Län	Antal rapporterade skador	Antal med korrekta koordinater
Blekinge	0	0
Dalarna	13	13
Gotland	39	38
Gävleborg	2	0
Halland	0	0
Jämtland	1	1
Jönköping	8	8
Kalmar	14	14
Kronoberg	24	24
Norrbottn	6	6
Skåne	59	8
Stockholm	0	0
Södermanland	3	3
Uppsala	3	3
Värmland	3	3
Västerbotten	6	6
Västernorrland	0	0
Västmanland	5	0
Västra Götaland	32	29
Örebro	13	13
Östergötland	11	10

2022

Figur 10. Fördelning av skador på gröda i Sverige 2022. Vissa län har inte rapporterat koordinater för uppkomna skador och de finns därför inte med i kartan. Källa: Länsstyrelserna

SLU Viltskadecenter (VSC) är ett nationellt centrum för kunskap om vilt, viltskador och samhälle. Vi tar fram kunskapsunderlag i syfte att begränsa viltskador och viltrelaterade konflikter för att främja samexistens mellan vilt och människor.
Vi samverkar med flera myndigheter och organisationer.

Vi arbetar på uppdrag av Naturvårdsverket sedan 1996 och tillhör institutionen för ekologi vid SLU, Sveriges lantbruksuniversitet.

www.slu.se/viltskadecenter

VILTSKADECENTER